

mentorhandleiding 17.4 HET DERDE GEBOD

leerdoel

wat je gaat behandelen

bijbelstudie Jer. 11:18-23 en Spr. 18:10.

lesstof

Wat houdt Gods naam in?

De bijbel gebruikt verschillende namen voor God. De hebreeuwse naam "El" betekent "God", je ziet hem terug in allerlei namen, bijv. Beth-el = huis van God. "Adonai" betekent Heer, meester, heerser. De naam "Jahweh" wordt weergegeven met "HEERE" of HEER (Nieuwe Bijbel Vertaling). De naam betekent "Ik ben, die Ik ben", Ik ben de God van het verbond, Ik houd mijn beloften, Ik ben betrouwbaar, je kunt op Mij aan.

Gods naam is niet zomaar een woord, maar heeft betekenis. Gods naam is Gods reputatie. Kom je aan de naam, dan kom je aan Hemzelf. Wie ontzag heeft voor God, gebruikt zijn naam met eerbied.

Wat is ijdel gebruiken?

God verbiedt het zomaar (zinloos) gebruiken van zijn naam, alsof het een naam zonder betekenis en waarde is, alsof het niet de naam van de Almachtige, de heilige God is. Hijzelf is erbij als zijn naam genoemd wordt. Ijdel betekent leeg, doelloos, zonder doel. Natuurlijk verbiedt God ook elk verkeerd gebruik van zijn naam, zoals in spot en laster en in vloeken, bewust of onbewust als stopwoord. Vloeken heeft in de bijbel ook de betekenis van vervloeken. Iemand het slechte, tegenslag en het verkeerde toewensen. God is bij machte vloeken ook werkelijk uit te voeren. Ook dat mag ons voorzichtig maken. Wie vraagt nu of God hem wil verdoemen/verdommen?

Het goede gebruik van Gods naam

De naam van God eer je door Hem te aanbidden en zijn naam te loven. Groot is God, de Almachtige, de Heer der Heeren, de Eeuwige Koning, de Betrouwbare. In de Psalmen en in het boek Openbaring lees je verschillende lofzangen om God te eren.

En als er in je omgeving gevloekt wordt? Kom zoveel mogelijk op voor de naam van je God, en doe dat met liefde en in wijsheid. De vloek zelf komt volledig voor rekening van de vloeker, misschien kun jij hem erop wijzen dat onze God niet met zich laat spotten. Loof Hem in ieder geval zelf in je spreken!

De eed

Wie een eed uitspreekt gebruikt de naam van God om de waarheid van wat hij zegt te benadrukken. God die alles ziet, weet dat hij de waarheid spreekt (en mocht dat niet zo zijn, dan zal God dat op Zijn tijd zeker bestraffen). Iemand die gelooft dat God de Alwetende is, zal niet zomaar een eed uitspreken. Sommige mensen moeten ook een eed afleggen voor hun beroep, de ambtseed. Daarmee zweer je trouw aan je 'beroep', de 'code'. Je kunt denken aan dokters, verplegers, rechters enz. Voor een rechtbank is een eed een krachtig getuigenis dat iemand de waarheid spreekt. Wie meineed pleegt, minacht God en gebruikt zijn naam lichtzinnig – dat is zonde tegen het derde gebod.

wat je wilt bereiken

- drie namen van God kennen + hun betekenis
- met Jeremia en Spreuken kunnen uitleggen dat de naam van de Here een sterke toren is en dat God zijn namen waar maakt
- kunnen uitleggen wat ijdel gebruik van Gods naam is
- weten hoe je Gods naam goed kunt gebruiken en daar voorbeelden van geven in de bijbel en voor je eigen leven
- de drie uitlegeregels bij het derde gebod kunnen toepassen

handvat voor de mentor:

zingen: Ps. 29; Ps. 135; E&R 135

bijbel: Lev. 5:1; Lev. 19:12; Lev. 24:10-23; 2 Sam. 12:14; Mat. 5:33-37; Rom. 2:24; Jak. 5:12

belijdenis: HC zd 36 vr/antw 99,100; HC zd 37 vr/antw 101,102

literatuur: C. Bijl, Uit dankbaarheid leven, pag. 29-42; J. Douma, De tien geboden.

de lesstof is verder uitgewerkt
in de map voor de jongeren

lesindeling

bijbelstudie Jer. 11:18-23 en Spr. 18:10. (Jeremia moet in opdracht van de Here het volk herinneren aan de bevrijding uit Egypte en het verbond wat God met hen sloot. Omdat het volk God niet dient en Hem tergt met afgoden, zal God hen tenonder doen gaan. NB. Jeremia komt zelf uit Anatot).

- Met welk plan krijgt Jeremia te maken en waarom?
- Hoe beschermt de Here hem?
- Spr. 18:10: 'De naam van de HEER is een sterke toren, de rechtvaardige snelt erheen, en is veilig'. Laat dat zien in deze geschiedenis.
- Welke namen van God kom je tegen in Jeremia 11:18-23 en hoe maakt Hij ze waar?
- Kun je dit gedeelte gebruiken als je iets moet vertellen over het derde gebod? Hoe? Leg uit dat de naam van de Here te maken heeft met wie Hij is en hoe Hij doet. Zijn naam is niet een klank maar een werkelijkheid die je tegen komt, in straf en zegen.

In deze bijbelstudie ontdek je dat de naam van de Here niet 'leeg' is, het is niet een losse klank. De naam van de Here heeft kracht omdat het Zijn naam is. Bedenk dat samen en lees dan eens het derde gebod. Wat heeft dat met elkaar te maken?

opdrachten

*Inventariseer en schrijf op een groot papier welke namen van God jullie kennen. Wat betekenen die namen? Heb je de Here God ook op die manier leren kennen? Vertel erover en zoek ook voorbeelden uit bijbelverhalen. (Voorbeeld: Here der heerscharen = Heer van de hemelse legermachten; zie je in geschiedenis van Elisa in Dotan en bij de engelenkoren bij Bethlehem).

(NB mentor: Vertel hier ook de info over de drie namen op linkerpagina: EL, Adonai en Jahweh).

Er bestaat een poster met alle namen van God die in de bijbel staan, die kun je eventueel hierbij gebruiken.

Zorg voor een concordantie om namen op te zoeken.

Tetragram:
Aanduiding van de Hebreeuwse naam
van God
die met vier letters wordt geschreven:
.IHWH .Jahweh

*Vul het schema in voor het derde gebod en gebruik daarbij de driehoek met uitleg regels.

*Behandel de vraag: Waarom is vloeken erg? Gebruik voor je antwoord HC 36, v/a 99 en 100.

Hoe kun je anderen waarschuwen voor vloeken / hoe mogen ze jou erop wijzen als dat nodig is? Probeer niet te blijven steken in het schuldgevoel dat je iets zou moeten zeggen, maar ja, je durft niet of de gelegenheid is er niet naar. Kies bijvoorbeeld een denkbeeldige situatie en bedenk hoe je daarin zou kunnen spreken. Je kunt zo'n situatie ook laten oefenen in een rollenspel. (Zorg wel voor een goede instructie, zodat je in het rollenspel niet zelf gaat vloeken!!)

Instructie rollenspel: Situatie: Voetbalclub staat op punt van degradatie. Door slecht spel van de eigen club verlies je. In de kleedkamer wordt flink gescholden en zelfs gevloekt. Er komt een gesprek over vloeken achteraan. Hoe kun je dat gesprek voeren? Rollen: trainer, enkele spelers. (NB: alleen het gesprek spelen). Hoe kun je op een christelijke manier met woede en teleurstelling omgaan?

Of: Situatie: Een medeleerlinge moet hard blokken om over te gaan. Tot 's avonds laat leerde ze voor haar engelse toets. De cijfers worden uitgedeeld. Ze heeft een 4,9. Als ze haar cijfer ziet, vloekt ze zachtjes. Jij zit naast haar en spreekt haar aan. Rollen: Leerling, 'jij', (eventueel meer klasgenoten of leraar). (NB: alleen het gesprek spelen.)

Wat is het tegenovergestelde van vloeken? Hoe doe jij dat?

Maak het heiligen van Gods naam heel concreet. Denk aan je spreken, het loven van God, je gebed. Zing ter afsluiting een psalm of lied om Gods naam te loven.

*Wat vind je van het verhaal van de zoon van Selomit de dochter van Dibri uit de stam Dan? Je vindt het in Lev. 24:10-16a. Waarom staat het in de bijbel? Neemt de Here het misbruik van Zijn naam nog zo ernstig op? Kun je het vloeken van deze man vergelijken met zoals mensen vandaag vloeken?

Mentor: leg uit dat er verschil is tussen lasteren en 'onverschillig vloeken', hoewel beide wel ingaan tegen het derde gebod!

* Bedenk samen een poster om vloeken tegen te gaan en het eerbiedigen van de naam van de Here te stimuleren. Gebruik evt. info van de bond tegen het vloeken.

thuis verder werken en/of toetsen

leren , lezen les 17.5

opdracht: Werk verder aan het project '10-nu'.

Maak een gedicht of lied om Gods namen te eren.